

Regelverket inom ekologisk produktion

www.jordbruksverket.se/ekoregler

www.ifoam.org

www.organic-farming.eu

ann-marie.dock-gustavsson@jordbruksverket.se

niels.andresen@jordbruksverket.se

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Disposition

- Regelverket
- Omställning
- Växtodling/Trädgård
- Animalieproduktion
- Ersättningar
- Länkar

Varför gemensamma eko-regler i EU?

Syfte i EU:s förordning 834/07

- hållbar utveckling av ekologisk produktion
- fungerande inre marknad
- garantera sund konkurrens
- inge förtroende hos konsumenterna
- skydda konsumentintressen.

EU-regelverkets uppbyggnad

- **Rådsförordning 834/07** politisk, övergripande.
- **Kommissionsförordning 889/08** tekniska detaljregler
- Jordbruksverket och Livsmedelsverket företräder Sverige i *Regulatory Committee on Organic Production (RCOP)* med instruktion från regeringskansliet
- Instruktionen baseras på yttrande från Jordbruksverket och Livsmedelsverket. Yttrandet skrivs efter möte med branschorganisationer och kontrollorgan.

Nationella riktlinjer för ekologisk produktion

<http://www.lrf.se/politikochoverkan/marknad-och-mervarden/ekologiskt/nationella-riktlinjer-for-ekologisk-produktion/>

Svenska tillämpningar av EU's lagstiftning

- Riktlinjer
- Ändringar i regler införs löpande
- Minnesanteckningar från referensgruppsmöten*

*LRF, KRAV, Ekologiska Lantbrukarna, Sveriges konsumenter, EPOK, Rådgivare Ist, Rådgivare HS, Jordbruksverket; Livsmedelsverket samt adjungerade

< Politik & påverkan

< Marknad och mervärden

< Ekologiskt

Nationella riktlinjer
för ekologisk
produktion

Nationella riktlinjer för ekologisk produktion

De nationella riktlinjerna är branschens tolkning av EUs lagstiftning för ekologisk produktion.

För att reglerna för ekologisk produktion ska tillämpas på ett enhetligt sätt och bli tydliga att följa har LRF, på uppdrag av Jordbruksverket, arbetat fram nationella riktlinjer för ekologisk produktion. Syftet har varit att göra EUs regler för ekologisk produktion mer användarvänliga och att de tillämpas lika.

Riktlinjerna ger en samlad och översiktlig beskrivning av EU-förordningarna 834/2007 och 889/2008 om ekologisk produktion, och kan användas av producenter som ett stöd för att uppfylla reglerna. De ekologiska producenterna är huvudmålgrupp, men även rådgivande organisationer, intresseorganisationer och certifieringsorgan med flera kan ha nytta av riktlinjerna.

Riktlinjerna är nu färdiga att användas. Under arbetets gång har projektet involverat näringen bland annat genom remissrundor. Innehållet har hanterats i projektgrupper med bred representation från primärproduktion, förädling, rådgivning och certifiering. Arbetet har letts av en styrgrupp med representanter från Jordbruksverket, LRF, Ekologiska Lantbrukarna och KRAV.

Kontakt

Eva Rulif, *Marknadsutvecklare, livsmedel*

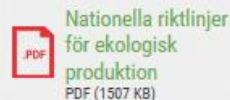
Telefon: 08-787 51 16

E-post: eva.rulif@lrf.se

Relaterat

Aktuellt om nationella riktlinjer

Hantering av tillämpningsfrågor För en del regler, och hur vi ska tillämpa ...

Minnesanteckningar

Här publiceras minnesanteckningar från möten med Jordbruksverkets referensgru...

Omställning

- Anmäl till kontrollorgan*, omställningstiden räknas tidigast från den dag då kontrollorganet har tillräckligt med uppgifter
- Följ reglerna under omställningstiden
- Omställningstiden beror på gröda och djurslag
- Omställningstiden kan förlängas
- Omställningstid för mark kan räknas retroaktivt efter beslut från Jordbruksverket (generellt eller individuellt)

* *HS, Kiwa, SMAK*

Omställning - växtodling

- Två år före sådd av ettåriga grödor
- Två år före skörd/bete på vall eller fleråriga foderväxter
- Tre år före skörd av fleråriga grödor (utom foderväxter)

Produkter från mark under omställning

- Produkterna är INTE ekologiska under omställningen
- Efter 12 månader kan produkterna märkas som *"Producerad under omställning till ekologiskt jordbruk"*
- Efter minst 12 månader kan grödan definieras som omställningsfoder och får i begränsad utsträckning ges till ekologiska djur
- Under de 12 första månaderna får proteingrödor och vall/bete i begränsad utsträckning ges till ekologiska djur på den egna gården

Omställning av djur

- 6 veckor för fjäderfä för äggproduktion
- 10 veckor för fjäderfäkött
- 6 månader för djur mjölkproduktion
- 6 månader för gris, får och get
- 12 månader eller minst tre fjärdedelar av livet för hästar och nötkreatur

834/2007 art 12.1 a-e (f)

- Bibehålla eller öka organiskt material
- Öka stabilitet och biologisk mångfald
- Förebygga packning och erosion
- Bibehålla och öka bördighet och biologisk aktivitet med fleråriga växtföljder, baljväxter samt stallgödsel och organiskt material från ekologisk produktion
- Gödsel- och jordförbättringsmedel ska finnas med på **bilaga 1 i kommissionsförordningen 889/08**

Växtodling – gödsel och jordförbättring

- Mineraliska kvävegödselmedel inte tillåtet

889/2008 art 3:

- ☞ Om växtens näringsbehov inte kan tillgodoses får medel ur **bilaga 1** användas
- ☞ Max 170 kg N/ha med gödsel från djur
- ☞ OBS! Spridningsavtal bara med andra ekologiska producenter
- ☞ OBS! Svenska krav på max 22 kg/ha totalfosfor (femårsmedeltal)

Växtodling – växtskydd

834/07 art 12 f-h

- Förebyggande metoder: naturliga fiender, val av arter och sorter, växtföljd, odlingsmetoder, termiska processer
- Om en gröda är hotad får tillåtna växtskyddsmedel användas

889/08 art 5 och bilaga II:

- ☞ Bara växtskyddsmedel i **bilaga II** får användas
- ☞ Kriterier i bilaga II för användning kan vara detaljerade.
- ☞ OBS! Svenskt krav: Växtskyddsmedel ska vara registrerade av Keml

Växtodling – utsäde och vegetativa förökningsmaterial

834/2007 art 12 i

- Ekologiskt utsäde/plantmaterial ska användas

Undantag i 889/2008 art 45:

- ☞ Utsäde och vegetativt material från omställning får användas
- ☞ Konventionellt utsäde/plantmaterial får användas om ekologiskt inte finns tillgängligt på marknaden
- ☞ Får endast vara behandlat med tillåtna medel/metoder
- ☞ Generella dispenser www.jordbruksverket.se/ekoutsade
- ☞ Individuella dispenser

Animalieproduktion - djurens ursprung

834/07 art 14.1 a och 17

- Ekologiskt uppfödda
- Egna djur kan ställas om
- Inköp av icke ekologiska i avelssyfte OK
- Omställning av konventionella djur kan ske vid inköp

889/08 art 8, 9 och 37, 38, 42

- ☞ Rasval – vanliga raser i Sverige OK
- ☞ Begränsat finns vid inköp av inte ekologiska rekryteringsdjur för däggdjur, enklare regler för fjäderfä
- ☞ Beslut av Jordbruksverket om man ska utöka väsentligt

Animalieproduktion - djurhållning

834/07 art 14.1 b

- Kunskapskrav på djurhållare
- Bete/utevistelse för alla djur
- Ekologiska djur ska vara åtskilda från andra djur

Animalieproduktion - djurhållning

889/08 art 10 – 18, 40.2 och 41

- ☞ Rastgårdar för gris – ska kunna böka
- ☞ Ljus till fjäderfä 16 timmar
- ☞ Växtätare ska ha bete, men tjurar kan gå på rastgård
- ☞ Förbud mot animalieproduktion som inte har egen odling av foder
- ☞ Parallellproduktion med samma art inte tillåtet
- ☞ Kastrering av smågris ska ske med bedövning

Animalieproduktion – foder och utfodring

834/07 art 14.1 d

- I första hand närproducerat, ekologiskt foder, men foder från mark under omställning får användas.
- Bete eller grovfoder ska erbjudas
- Godkända råvaror och tillsatser
- Diande däggdjur ska ha naturlig mjölk, helst modersmjölk

Animalieproduktion – foder och utfodring

889/08 art 19 och 20

- ➔ Växtätare egenproducerat foder till 60 % och svin och fjäderfä 20 %
- ➔ Naturlig mjölk under en minimiperiod
- ➔ Maximalt utnyttjande av bete
- ➔ 60% av ts för växtätare ska vara bete/grovfoder (50 % tidigt i laktation)
- ➔ Grovfoder även till enkelmagade
- ➔ Max 5% icke-ekologiskt proteinfoder för fjäderfä och svin (t o m. 2017)

Animalieproduktion – foder och utfodring

889/08 art 21 och 22

- ☞ 20% vallfoder från första året i omställning till egna djur
- ☞ 100% eget omställningsfoder (obs definitionen!) till egna djur.
- ☞ 30% inköpt omställningsfoder
- ☞ Håll isär ekologiskt foder från annat foder!
- ☞ Se positivlistorna över råvaror och tillsatser.

Animalieproduktion – hälsovård och veterinärbehandling

834/07 art 14.1 e

- Förebygg sjukdomar
- Behandla sjuka och skadade djur omedelbart
- Vaccinering tillåten
- Behandling inom ramen för bekämpningsprogram godkänt

Animalieproduktion – hälsovård och veterinärbehandling

889/08 art 23 och 24

- ☞ Förebyggande läkemedelsbehandling inte tillåtet
- ☞ Omgångsuppfödning av fjäderfä
- ☞ Alternativ behandling vs skolmedicin
- ☞ Begränsat antal behandlingar tillåtna
- ☞ Dubbel karenstid
- ☞ Parasitbekämpning OK vid dokumenterad behov (vet)

Två ersättningar inom ekologisk produktion

- Ersättning för ekologisk produktion
  - 5 årigt åtagande
- Ersättning för omställning till ekologisk produktion
  - 2-årigt åtagande
- Djurens/skiftets status på ansökningsdagen för SAM avgör vilken ersättning brukaren ska söka
- Produktionen ska vara certifierad och anmält till ett kontrollorgan
- Två ersättningar har skapat inkörningsproblem 2015, men ett krav från EU

Samma ersättning för båda

Gröda eller djurslag	Ersättning
Spannmål/oljeväxter/proteingrödor med mera (inte vallodling på åkermark)	1 500 kr per hektar
Potatis och grönsaker	5 000 kr per hektar
Frukt och bär	7 500 kr per hektar
Djurersättning åkermark, där 1 ha åkermark motsvarar 1 djurenhet	1 600 kr per hektar
Djurersättning betesmark, där 2 hektar betesmark motsvarar 1 djurenhet	800 kr per hektar

KRAV-regler

- I daglig rådgivning jobbar flest med KRAV-certifierat produktion
- EU-regelverket ska vara uppfyllt i KRAV-reglerna, men KRAV kan ha ytterligare regler ut över EU-förordningen
  - Växtodling i princip samma regelverk
  - Störst skillnad i grisproduktionen

Länkar

www.jordbruksverket.se/ekoregler

www.jordbruksverket.se/forfattningar

Ex: 2015:25 Miljöersättningar, ersättningar för ekologisk produktion och kompensationsstöd

www.jordbruksverket.se/ekoutsade

www.krav.se